

Turnu Măgurele-TELEORMAN

La recensământul din 1930 s-au declarat țigani 511 persoane din orașul Turnu Măgurele. Raportat la totalul populației de 16.950, rezultă că romii reprezentau 3% din populația orașului.

În mai 1942, poliția Turnu Măgurele a efectuat o recenzie a așa-zisilor „țigani-problemă”, nomazi și sedentari. Pe raza orașului nu au fost identificați romi nomazi. În schimb, au fost identificate 137 persoane (32 bărbați, 40 femei și 65 copii) din categoria romilor sedentari considerați indezirabili. În privința romilor sedentari indezirabili, în iunie-iulie 1942, se lua în calcul posibilitatea deportării acestora pe cale fluvială. Pentru aceasta au fost selectate 13 orașe-port la Dunăre de unde romii ar fi fost îmbarcați în șlepuri și apoi, pe Marea Neagră, duși până în Transnistria. Unul dintre aceste porturi era Turnu Măgurele, unde ar fi trebuit aduși 1993 romi (434 din județul Teleorman, 1473 din jud. Argeș și 86 din jud. Muscel. Ulterior s-a renunțat la această variantă, optându-se pentru trenurile speciale.

În septembrie 1942, romii din Turnu Măgurele și Teleorman au fost deportați cu ajutorul a două asemenea trenuri speciale. Conform Poliției, pe raza orașului Turnu Măgurele se aflau în această situație 69 de persoane. Pentru ei exista planul internării în lagărele din țară. Cei nemobilizabili și nemobilizați urmau să facă obiectul primelor deportări în Transnistria. Acestea au avut loc în septembrie 1942.

În vederea deportării, s-a decis, în acord cu Primăria Turnu Măgurele, ca stadionul din localitate să fie folosit ca loc de concentrare a romilor cu 24 de ore înainte de îmbarcarea în vagoanele de marfă. Măsura era gândită, în primul rând, pentru romii aduși din alte orașe (Alexandria, Roșiorii de Vede și Zimnicea). De pe raza orașului Turnu Măgurele au fost deportate 10 familii rome (în total 36 persoane). Fuseseră solicitate CFR-ului 8 vagoane pentru 317 romi originari din orașele teleormănene, dar s-a ajuns la deportarea unui număr de 540 persoane. Alți 45 romi din Teleorman au fost deportați cu trenul special E.9 (Deva-Tighina).

La mijlocul lui decembrie 1942, mai erau identificați în viață, în Transnistria, doar 9 persoane originare din Turnu Măgurele. Este posibil ca unii dintre cei 36 să fi fugit deja din Transnistria până la această dată, dar foarte probabil că o parte semnificativă a acestor diferențe în minus se explică prin mortalitatea imensă din Transnistria îndeosebi în iarna 1942/1943. Numărul romilor reveniți în Turnu Măgurele este mic. În iunie 1944, pe raza orașului Turnu Măgurele fuseseră identificate doar 6 persoane din cele deportate în septembrie 1942.

Surse:

DANIC, fond *Direcția Generală a Poliției*, dosar 185/1942, f. 14.

DANIC, fond *Direcția Generală a Poliției*, dosar 186/1942, f. 152.

DANIC, fond *Direcția Generală a Poliției*, dosar 187/1942, f. 93-95.

DANIC, fond *Direcția Generală a Poliției*, dosar 190/1942, f.231-242.

DANIC, fond *Direcția Generală a Poliției*, dosar 191/1942, f. 66-79.

DANIC, fond *Direcția Generală a Poliției*, dosar 87/1943, f. 309.

DANIC, fond *Inspectoratul General al Jandarmeriei*, dosar 126/1942, f. 91-94.

DANIC, fond *Inspectoratul General al Jandarmeriei*, dosar 127/1942, f. 261-276.

DANIC, fond *Inspectoratul General al Jandarmeriei*, dosar 43/1943, f. 2-9.

Viorel Achim, *Documente privind deportarea țiganilor în Transnistria*, București, Editura Enciclopedică, 2004, doc. 19, pp. 31-32; doc. 29, p. 44; doc. 31, p. 46; doc. 278, pp. 73-77.

[Petre Matei]